

Majandusolümpiaadi piirkonnavor 2020

04.03.2020

1. Aktsia hind... *2 punkti*

- A. on väärtpaberite järelturul kõrgem, kui sama aktsia hind esmasel turul;
- B. on väärtpaberite järelturul madalam, kui sama aktsia hind esmasel turul;
- C. on väärtpaberite järelturul võrdne sama aktsia hinnaga esmasel turul;
- D. võib olla kõrgem ja võib olla madalam sama aktsia hinnast esmasel turul.**

2. Ettevõtte kõige likviidsem vara alljärgnevatest on *1 punkt*

- A. kontorihoone kesklinnas;
- B. valmistoodang;
- C. väljalaenatud raha;
- D. pangas, arvelduskontol olev raha.**

3. Mida väljendab piirkasulikkus? *2 punkti*

- A. Summat müügist saadava tulu ja tootmiskulu vahel;
- B. Viimase tarbitava ühiku lisakasulikkust;**
- C. Kasu, mida tarbija saab, kui ta ülearu ei kuluta;
- D. Sellist mõistet pole olemas.

4. Peeter soovib investeerida pool oma kogutud rahast võimalikult väikese riskiga. Milline alljärgnevatest võimalustest on tema jaoks sobivaim? *2 punkti*

- A. Investeering aktsiabörsile;
- B. Investeering võlakirjafondi;**
- C. Investeering võlakirja ja aktsia kombineeritud fondi;
- D. Investeering sõbra poja alustatavasse ettevõttesse, mis töötab suurt kasumit.

5. Mis juhtub piima hinnaga, kui mahla hinnad tõusevad? Tõenäoliselt piima hind *2 punkti*

A. ei muutu;

B. langeb;

C. tõuseb;

D. alguses langeb, siis tõuseb.

6. Lõuna vallas elab 3000 inimest, kellest 75% on tööealised. Töökohad on 1350 inimesel. Töövõimelisi, kes eelistavad mitte töötada, on 70 ja töötuid on 145. Majanduslikult aktiivsete inimeste hulka kuulub selles külas *2 punkti*

A. 2250 inimest

B. 1495 inimest

C. 1350 inimest

D. 1565 inimest

7. Milline järgnevatest väidetest on tõene? *2 punkti*

A. Äriplaan koostatakse vaid peale ettevõtlustoetuse konkursi väljakuulutamist eesmärgiga teenida täiendavat kasumit.

B. Äriplaan koostatakse kindlasti enne iga majandusaasta lõppu, planeerides uue majandusaasta eelarvet.

C. Äriplaan koostatakse otsides äripartnerit ja/või investorit.

D. Äriplaan on üks ettevõtte asutamisdokumentidest.

8. Leia lausele õige lõpp! Start-up ehk idufirma on hiljuti loodud ettevõtte, *2 punkti*

A. mis on väga populaarne investeerimisvõimalus, sest risk oma raha kaotada praktiliselt puudub;

B. mille ärimudel on pidevas aktiivses arengus ning võib protsessi käigus isegi kardinaalselt muutuda;

C. mille loomist toetab alati EAS;

D. mis tegutseb vaid uute tehnoloogia alal.

9. Kati ostis detsembris allahindlusega sandaalid. Esimest korda kandis ta neid Egiptuse reisil jaanuaris. Juba teisel päeval tuli ära ühe sandaali pannal ja Kati oli sunnitud ostma uued. Kodus pöördus Kati poodi ja soovis tekkinud probleemile lahendust. Müüa loobus probleemi lahendamisest, kuigi Kati esitas talle sandaalide ostutšeki. Mida Kati peab tegema? *2 punkti*

A. Mitte midagi, sest kandmata toodet saab tagastada ainult kahe nädala jooksul pärast ostmist.

B. pöörduma Tarbijakaitseametisse

C. Ta peab oma raha eest tellima ekspertiisi, et tõestada pandla praaki.

D. Kaebama kaupluse kohtusse.

10. Pille ostis poest Fairtrade märgiga kohvipaki. Mida see märk tähendab ning milline alljärgnevatest lausetest väljendab Pille seisukohta Fairtrade märgiga toodete suhtes? 2 punkti

A. Selle märgiga kohvi kasvatavate kohviistanduste ja tootmisühistute töölisel saavad inimväärset palka ja töötavad inimlikes tingimustes ning Pille tahtis anda selleks oma panuse.

B. Pille pöörab erilist tähelepanu tervislikule toitumisele, antud kohv on toodetud mahepõllumajanduslikul viisil.

C. Selle märgiga kohvi hind on kehtestatud alla omahinna, et seda saaksid endale lubada ka vaesemad inimesed.

D. Fairtrade märgiga kohv on vabastatud kõigist tollimaksudest, seepärast ostab Pille vabakaubanduse tulise pooldajana alati selle märgiga kohvi.

11. Pankrotistunud ettevõtte otsustati likvideerida. Likvideerimise hetkel oli ettevõttel varasid kokku 26000 eurot ja erinevaid võlgnevusi kokku 24000 eurot. Emiteeritud oli 50 eelisaktsiat ja 200 lihtaktsiat, mõlemad nimiväärtustega 100 eurot. Mitu eurot aktsia kohta saab iga aktsionär likvideerimisel tagasi? 2 punkti

A. Iga eelisaktsionär saab 40 eurot, iga lihtaktsionär - 0 eurot

B. Iga lihtaktsionär saab 10 eurot ja eelisaktsionär 0 eurot, kuna nad on olnud varem pidevalt eelistatud seisundis

C. Iga aktsionär saab 8 eurot

D. Iga aktsionär saab 100 eurot

12. Mis alljärgnevast EI kuulu makroökonomika uurimisvaldkonda? 2 punkti

A. sisemajanduse kogutoodangu muutused

B. inflatsioonimäär

C. tööpuuduse taseme võrdlemine kvartalite lõikes

D. ettevõtte palgasüsteem

13. Milline väide hinna kohta on väär? 2 punkti

A. Hinna kaudu tasakaalustuvad nõudmine ja pakkumine.

B. Hinnal on tootjaid suunav ja juhtiv roll.

C. Hind toimib ühiskonnas tulude jaotajana.

D. Tarbijad teevad oma ostuotsused ainult hindade põhjal.

14. Milline nõudluse kohta käiv väide kirjeldab hinnamõju? 2 punkti

A. Eesti elanikkond vananeb ja seetõttu ostetakse noortele mõeldud kaupu ja teenuseid vähem.

B. Kuigi mahetoodete hinnad on kõrged, on nende tarbimine suurenenud ja vähendanud tavapõllumajandustoodete tarbimist.

C. Keskmise palga tõus on tõstnud Eestis toiduainete müügihinda.

D. Allahindlusperioodid kauplustes meelitavad kohale tavalisest rohkem ostjaid.

15. Üldjuhul on tootmisvõimaluste kõver kumer. See on sellepärast, et *2 punkti*

A. ühe toote täiendava koguse saamiseks peab ühiskond iga kord loobuma ikka suuremast ja suuremast teise toote kogusest.

B. nõudlus suureneb kiiremini kui pakkumine

C. ühe toote täiendava koguse saamiseks peab ühiskond iga kord suurendama proportsionaalselt teise toote tootmist

D. ressursid on jaotunud ebahühtlaselt

16. Millise klassikalise turundusmeetme (4P) alla kuulub ettevõtte veebipoe loomine? *2 punkti*

A. toode

B. hind

C. müügikoht

D. turundussuhtlus

17. Martin ületas vales kohas teed ja sai trahvi. Martin lubas edaspidi olla seaduskuulekam. See on näide *2 punkti*

A. positiivse stiimuli kohta, kuna Martini käitumine muutub paremaks

B. negatiivse stiimuli kohta, sest Martini kulud suurenesid

C. jalakäija diskrimineerimisest politsei poolt

D. valedest seadustest

18. Mis on piirkulu? *2 punkti*

A. valikuga kaasnev lisakulu

B. kulu, mida ületades ettevõtte kasum väheneb

C. kulutuste osa, mis on saadavast tulust suurem

D. riigi poolt kehtestatud ettevõtte kulu piirnorm

19. Milline järgnev väide kehtib mittetulundusorganisatsioonide kohta? *2 punkti*

A. Nad ei tohi teenida kasumit

B. Nad on piiratud tegevusajaga

C. Neil ei tohi olla palgalisi töötajaid

D. Nad ei tohi kasumit jaotada.

20. Sotsiaalse ettevõtte puhul *2 punkti*

- A. on tegemist alati mittetulundusorganisatsiooniga
- B. on eesmärgiks omanikele võimalikult suure kasumi teenimine
- C. tegeldakse ettevõtlusega selleks, et lahendada ühiskondlikke probleeme**
- D. teenitakse tulu peamiselt projektide kirjutamisest.

21. Milline allolevatest väidetest väljendab ühte täisühingu asutamise eelist? *2 punkti*

- A. Kaasomaniku lisandumine toob firmasse kapitali juurde.**
- B. Kaasomanikud saavad omavahel hästi läbi.
- C. Kaasomanikuks võib olla ka omavalitsuse allüksus ja seetõttu on tegutsemise risk väiksem.
- D. Kaasomanikud ei vastuta ettevõtte kohustuste eest isikliku varaga.

22. Riskikapitalistid on inimesed, kes *2 punkti*

- A. rikastuvad põhjendamatu riski tõttu pankrotistunud firmade kokkuostust.
- B. paigutavad oma säästud väärtpaberitesse.
- C. otsivad algusjärgus äriprojekte, mis töötavad suurt tulu ning investeerivad neisse.**
- D. tagavad riskantseid laene oma isikliku varaga.

23. Milline väide püsikulude kohta on õige? *2 punkti*

- A. Püsikulud püsivad muutumatuna kindlasti ühe aruandeperioodi vältel.
- B. Bensiin ei saa olla püsikulu, kuna tema hind kõigub pidevalt.
- C. Püsikulu ei sõltu toodangu mahust.**
- D. Kui igas kuus on toodangu hulk muutumatu, võib materjal olla püsikulu.

24. Mari tasus veebiajalehele ühe huvipakkuva artikli lugemisvõimaluse eest. Millist teenuse eest maksmise mudelit Mari kasutas? *2 punkti*

- A. Freemium-mudel
- B. Mikromakse**
- C. Maksa ja edene mudel
- D. Kordumakse

25. Milline võrdus on õige? *2 punkti*

- A. Tööjõu pakkumine >tööjõu nõudlus = tööpuudus;**
- B. Tööjõu pakkumine<tööjõu nõudlus = tööpuudus;
- C. Tööjõu pakkumine>tööjõu nõudlus = tööjõu puudus;
- D. Tööjõu pakkumine=tööjõu nõudlus = tööjõu puudus.

26. Lõpeta lause! Tööandja palgafond koosneb *2 punkti*

A. töötajate brutopalkadest;

B. töötajate brutopalgad + sotsiaalmaksud;

C. töötajate brutopalgad + sotsiaalmaksud + tööandja töötuskindlustusmaks;

D. töötajate brutopalgad + sotsiaalmaksud + tööandja töötuskindlustusmaks + töötaja tulumaks + töötaja töötuskindlustusmaks

27. Milline järgnevatest ei ole tööturu reguleerimise vahend? *2 punkti*

A. Ametiühingute tegevus

B. Alampalga kehtestamine

C. Töötushüvitiste maksmine

D. Füüsilise isiku tulumaksu alandamine

28. Eelmise aasta oktoobris avas Apollo Group OÜ Tallinnas populaarse kiirtoiduketi KFC restorani, kasutades nii korporatsiooni. Kentucky Fried Chicken kaubamärki kui ka ärimudelit. Apollo Group OÜ on seoses sellega *2 punkti*

A. KFC frantsiisivõtja

B. KFC Eesti filiaal

C. KFC allasutus ilma otsustusõigusega

D. KFC üks omanikest

29. Milline majandussüsteem on Eestis? *1 punkt*

A. Turumajandus

B. Segamajandus

C. Käsumajandus

D. Tavamajandus

30. Mis on majanduse põhiprobleem? *2 punkti*

A. Vajadused on lõputud, aga ressursid piiratud

B. Kuidas juhtida ettevõtet, et see oleks alati kasumis

C. Kuidas saavutada aineeline iseseisvus

D. Kuidas kindlustada riigieelarve laekumine.

31. Erinevates kauplustes on alanud talveriiete allahindlus, et teha ruumi kevadkolleksioonile. Marko valis sporditarvete kaupluse reklaamist välja soodsa ja kena talveparka. Õhtul poodi minnes aga tabas teda halb üllatus, parkad olid kõik läbi müüdnud! Mida me võime järeldada, arvestades majandusseadusi? 2 punkti

A. Kaup lõppes otsa, sest müüdi alla omahinna;

B. Allahindluste hinnad ongi tavaliselt madalamad kui turuhind ja võib tekkida/tekib defitsiit;

C. Parkad olid väga praktilised;

D. Pakkumine ületas nõudlust.

Praktilise voozu küsimused koos vastustega

32. Otsusta, milline alljärgnevatest väidetest ettevõtluse kohta on tõene, milline väär! 2 punkti - 0,5p iga vastus

- A. Eestis ettevõtte asutajal võib olla ükskõik milline kodakondsus ja ta võib elada ükskõik millises riigis. T
- B. Palga alammäär 2020. aastal on 584 eurot. T
- C. Ettevõtlusega tegelemiseks võib asutada ka mittetulundusühinguid. V
- D. Võrreldes teiste ettevõtlusliikidega on Eestis kõige rohkem asutatud aktsiaseltse. V

33. Madis oli hoiustanud oma säästud 3000 eurot eesmärgiga raha hiljem oma loodavasse ettevõttesse suunata. Hoiustamise tähtaeg oli 2 aastat ja liitintressimäär 2%. Kui palju raha oli Madise kontrol hoiustamise tähtaja lõpuks? 2 punkti

- A. **3121,20 eurot**
- B. 3060,00 eurot
- C. 3120,00 eurot
- D. 3060,00 eurot

34. Madise koostatud esimese kuu võimalike suuremate kulutuste ligikaudse prognoosi kohaselt vajab ta ettevõtte alustamiseks vähemalt 8440 eurot. Ta otsustas võtta üheks aastaks laenu 6000 eurot, ühekordse tagasimaksenda aasta lõpus. Pankadest sai ta järgmised pakkumised (tabel 1). Vasta järgmistele küsimustele tabel 1 põhjal. Millise panga pakkumise soovivad Madisel võtta? 2 punkti

- A. Pank A
- B. **Pank B**
- C. Pank C

35. Seepärast, et selles pangas on krediidikulukuse määr ----- %. 1 punkt

Vastus: 10,00

36. Kui suur on Madise intressimakse ühes kvartalis, kui ta võtab Sinu soovitud pangast üheks aastaks ühekordse tagasimaksega laenu? 2 punkti

- A. **135 eurot**
- B. 540 eurot
- C. 45 eurot
- D. 136,35 eurot

37. Otsusta, milline alljärgnevatest väidetest ettevõtluse kohta on tõene, milline väär! 3 punkti - 0,5p iga vastus

- A. Laenamisel tuleb arvestada ainult oma praeguse olukorraga. V
- B. Fikseeritud laenuintress on laenuvõtjale alati soodsam, kui ujuv intress. V
- C. Mida pikem on tähtajalise hoiustamise aeg, seda suurem on üldjuhul saadav intress. T
- D. Krediitkaardiga sularahaautomaadist raha väljavõtmise eest tuleb maksta teenustasu. T
- E. Kiiralaenu saamise eeltingimus on maksevõime kontroll. V
- F. Kõik krediidiasutused on kohustatud avalikustama kõikide laenutoodete kohta krediidi kulukuse määra. T

38. Madise puiduettevõtte esimeseks tooteks on eelkõige väikestes korteritesse sobiv reguleeritav laud, mida saab kõrgemaks tõsta ja pikemaks seadistada. Madis võtab tööle täistööajaga müügi- ja turundusspetsialisti, kes võtab kohapeal vastu ka tellimusi. Millise lepingu Madis uue töötajaga sõlmib? 2 punkti

- A. Tähtajatu töölepingu koos 4-kuulise katseajaga.**
- B. Tähtajalise töölepingu koos kindla töö valmimise tähtajaga.
- C. Töövõtulepingu tööülesannete pidevaks täitmiseks.
- D. Käsunduslepingu, kuna ta ei ole kindel, et uus töötaja tema ettevõttesse sobib.

39. Kus tuleb registreerida kõik isikud, kes saavad oma töö eest tasu? 2 punkti

- A. töötamise registris**
- B. haigekassas
- C. töötukassas
- D. rahvastikuregistris

40. Otsusta, milline alljärgnevatest väidetest ettevõtluse kohta on tõene, milline väär! 3 punkti - 0,5p iga vastus

- A. Toote täisomahind ei sisalda turunduskulusid. V
- B. Turundus on reklaamitegevus, muud tegevused turunduse alla ei kuulu. V
- C. Turundus stimuleerib nõudlust. T
- D. Turundus toetab nii tarbimist, vahendamist kui ka tootmist. T
- E. Turundustegevuse väljatöötamist tuleks alustada tarbijate ja konkurentide analüüsist. T
- F. Reklaamikulu vähendamine on ainuke võimalus kasumi suurendamiseks. V

41. Otsusta, millised alljärgnevatest valikutest reklaami kohta (tabel 4) on Madise ettevõtte kõige sobivamad, kui ta soovib müüa kõikides Balti riikides ning kavatseb kulutada reklaamile 1800 eurot! 2 punkti

- A. Koduleht+trükireklaam kohalikus ajalehes
- B. Välireklaam linnatänavatel + koduleht
- C. Koduleht+reklaam Google Ads'is+ reklaamid Facebook'is+ reklaam Instagramis**
- D. Turu-uuring + reklaamid Facebook'is+ reklaam Instagramis

42. Madise lemmikud - Estrella juustukrõpsud maksavad poes 2,40 eurot. Kui suur on selle paki pealt riigile laekuv käibemaksusumma? 2 punkti

- A. 48 senti
- B. 40 senti**
- C. 0 senti
- D. 80 senti

43. Kui suur oli ettevõtte töötuskindlustusmaks ühes kuus (tabel 2)? *1 punkt*

Vastus: 12,00 eurot

44. Milline oli ettevõtte tööjõukulu aastas (tabel 2)? *2 punkti*

Vastus: 24084,00 eurot

45. Vasta järgmisele küsimusele tabel 3 põhjal. Milline on tabelis muutuvkulude summa? *1 punkt*

Vastus: 28800 eurot

46. Vasta järgmisele küsimusele tabel 3 põhjal. Milline on toodud andmete alusel Madise toodetud laua omahind, kui aastas valmistati 192 lauda? *2 punkti*

- A. 150,00 eurot
- B. 364,89 eurot**
- C. 162,50 eurot
- D. 202,39 eurot

47. Madis soovis saada kasumit 15% ja otsustas oma laua müügihinnaks panna toote omahinna ja kasumi summa. Millise hinnakujundusmeetodiga on tegemist? *1 punkt*

- A. Kuludele orienteeritud hinnakujundusega**
- B. Nõudlusele orienteeritud hinnakujundusega
- C. Konkurentsile orienteeritud hinnakujundusega

48. Vasta järgmistele küsimustele tabelite põhjal. Kui suur oli Madise ettevõtte kasum? *1 punkt*

Vastus: 10581 eurot

49. Mitme laua valmistamisega saavutas Madis tasuvuspunkti, kui ühe laua materjali kulu on 150 eurot ja väljamüügihind 420 eurot (ümarda täiskohani)? *3 punkti*

Vastus: 153 lauda

50. Populaarsete laudadele lisaks soovisid kliendid oma korteritesse tellida ka köögimööblit ja esikukappe. Vasta järgmistele küsimustele joonis 1 põhjal. Madis kaalus 20 laua ja 5 esikukapi valmistamist ühes kuus. Kas see on võimalik antud ressursside juures? *1 punkt*

- A. See ei ole võimalik.**
- B. See on võimalik.
- C. Madisel on võimalik kappide kogust kahekordistada.
- D. Madisel on võimalik toota rohkem nii laudu kui ka kappe.

51. Otsusta tootmisvõimaluste graafiku põhjal, milline on Madise alternatiivkulu, kui ta otsustab toota 10 kappi? *2 punkti*

- A. 3 lauda**
- B. 17 lauda
- C. 4 lauda
- D. 16 lauda

52. Vasta järgmistele küsimustele tabel 6 põhjal. Milline on Madise ettevõtte bilansi aktiva summa?
2 punkt

Vastus: 15588 eurot

53. Milline on Madise ettevõtte bilansi passiva summa? *1 punkt*

Vastus : 15588 eurot